

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobkyně: M. V., bytem Ch., zastoupené advokátkou JUDr. Julií Šindelářovou, se sídlem 326 00 Plzeň, Mikulášská tř. 9, proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále jen ČSSZ), v řízení o žalobě ze dne 26.5.2014 proti rozhodnutí žalované ze dne 1.4.2014 č.j. X o přeplatek na dávce důchodového pojištění,*

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 1.4.2014 č.j. X a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 2.1.2014. č.j. X se z r u š u j í pro vady řízení a věc se v r a c í žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Julií Šindelářové se p ř i z n á v á odměna za zastupování ve výši X-Kč, která bude vyplacena ve lhůtě do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí z účtu Krajského soudu v Plzni na účet číslo: X, VS: 12606.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 26.5.2014 s připojenou kopií napadeného rozhodnutí se žalobkyně domáhá přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 1.4.2014 č.j. X, kterým žalovaná rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 2.1.2014 zcela změnila tak, že podle ustanovení § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníci řízení ukládá povinnost vrátit ČSSZ vyplacené částky na starobním důchodu za období od 14.12.2007 do 31.7.2011, které nenáležely, v celkové výši 175.465 Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, když rozhodnutím ze dne 2.1.2014 byla žalobkyni uložena povinnost podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. vrátit ČSSZ vyplacené částky na starobním důchodu, které nenáležely, v celkové výši 175.465 Kč a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Žalobkyně v žalobě vyjádřila nesouhlas s rozhodnutím žalované ze dne 1.4.2014, které považuje za nespravedlivé, protože svou zákonnou povinnost splnila, když při sepisování žádosti o starobní důchod uvedla rozhodnou skutečnost o tom, že pobírá vdovský důchod od Ministerstva obrany (dále jen **MO**), proto naprosto nesouhlasí s tím, že pochybení je na její straně, když je zcela zřejmé a prokazatelné, že chyba je na straně ČSSZ, která vůbec nezohlednila jí oznámenou skutečnost o pobírání VD od MO; navíc částka 175.465,- Kč, kterou má ČSSZ vrátit, je pro ni naprosto likvidační, jelikož jediným jejím příjmem je pobírání důchodu. Dále uvedla, že od obdržení prvního rozhodnutí se zhoršil její zdravotní stav s ohledem na to, jak obrovskou částku má vrátit z jejího pohledu, což ji celé stresuje, když sama nic neporušila, pouze věřila ve správnost rozhodnutí ČSSZ. Závěrem navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované; součástí žaloby učinila žalobkyně i žádost o ustanovení zástupce.

Pravomocným usnesením zdejšího soudu ze dne 6.11.2014 byla žalobkyni ustanovena zástupkyní advokátka JUDr. Julie Šindelářová.

V rozsáhlém odůvodnění *napadeného rozhodnutí ze dne 1.4.2015* žalovaná popsala průběh řízení vedoucí k vydání napadeného rozhodnutí, kdy dne 28.4.1997 žalobkyně uplatnila prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení Cheb (dále jen **OSSZ**) žádost o předčasný starobní důchod, na jejímž základě jí byl starobní důchod od 28.4.1997 přiznán; rozhodnutím MO ze dne 19.7.2011 byla výplata vdovského důchodu zastavena od 1.8.2011 dle § 115 zákona č. 582/1991 Sb. a předána ČSSZ, která dle rozhodnutí ze dne 1.9.2011 s účinností od 1.8.2011 provádí výplatu vdovského důchodu spolu se starobním důchodem; rozhodnutím ČSSZ ze dne 29.9.2011 byla žalobkyni uložena povinnost dle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. vrátit ČSSZ vyplacené částky na starobním důchodu, které nenáležely, v celkové výši 223.437 Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí a o podaných námitkách žalobkyně rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 23.7.2012, kdy námitky zamítla a rozhodnutí ČSSZ ze dne 29.9.2011 potvrdila. Následně zdejší soud žalobě žalobkyně vyhověl a rozsudkem ze dne 30.8.2013 č.j. 16 Ad 37/2012 zrušil rozhodnutí žalované ze dne 29.9.2012 i předcházející rozhodnutí ze dne 23.7.2012 pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Žalovaná poté rozhodnutím ze dne 2.1.2014 znovu rozhodla o povinnosti žalobkyně vrátit přeplatek na starobním důchodu ve výši 175.465 Kč a po podání námitek žalobkyně ze dne 31.1.2014 rozhodla napadeným rozhodnutím ze dne 1.4.2014, kdy neshledala její námitky důvodné, toliko změnila rozhodnutí ze dne 2.1.2014 vymezením období, za které přeplatek vznikl. V odůvodnění rozhodnutí je uveden i způsob, kterým žalovaná dospěla k výši přeplatku za shora uvedené období, rovněž je obsažena i polemika s názory zdejšího soudu uvedenými v rozsudku ze dne 30.8.2013 kromě citace příslušných ustanovení zákona č. 155/1995 Sb. i č. 582/1991 Sb.

Žalobkyně podala u zdejšího soudu dne 9.12.2014 *návrh na přiznání odkladného účinku žaloby* s tím, že jí oznámila žalovaná dne 19.11.2014, že od 14.1.2015 jí zavádí měsíční srážky z důchodu ve výši 2.324,-Kč a to až do úplného uspokojení pohledávky ve výši 175.465,-Kč na *přeplatek na vdovském důchodu*, přičemž měsíčně jí na starobním a

vdovském důchodu náleží celkem 9.673,-Kč. Po vyjádření ČSSZ zdejší soud pravomocným usnesením dne 17.12.2014 přiznal odkladný účinek žalobě ze dne 26.5.2014.

Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 30.1.2015 závěrem navrhla zamítnout žalobu jako nedůvodnou a vzhledem ke skutečnosti, že v žalobě žalobkyně neuvádí žádné nové skutečnosti a s obsahem námitek žalobkyně se žalovaná vyčerpávajícím způsobem vypořádala v odůvodnění svého napadeného rozhodnutí, v dalším na toto své vyjádření pouze odkázala a poukázala na zřejmý veřejný zájem na vrácení neprávem vyplácených dávek důchodového zabezpečení od příjemců důchodu.

Ze zaslaného dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobkyně soud zjistil, že skutečnosti uvedené žalovanou ve vyjádření ze dne 30.1.2015, jehož stejnopis byl zaslán i žalobkyni, odpovídají obsahu tohoto spisu. Soud také zjistil jako v předchozím soudním řízení, že kromě žádosti o starobní důchod sepsané s žalobkyní dne 28.4.1997 obsahující údaj, že žadatelka pobírá „VA VSZ PHA“ (používaná zkratka: *vdovský důchod po aktivním pojištění od Vojenského sociálního zabezpečení Praha*), bylo v té době založeno pouze oznámení Krajské vojenské správy Plzeň doručené dne 3.XI.1977, že žalobkyni byl přiznán od 13.6.1971 vdovský důchod 732,-Kčs a na 3 syny sirotčí důchod 3x366,-Kčs měsíčně a také doklad doručený žalované dne 5.1.1972, kdy k její žádosti Okresní národní výbor v Chebu, odbor sociálního zabezpečení, v souvislosti se žádostí žalobkyně o vdovský a sirotčí důchod ze dne 1.7.1971, která v centrální evidenci žalované měla uvedeno datum narození 30.6.1943, ačkoliv v žádosti uvedla datum narození 30.7.1943, došlo ke změně rodného čísla uvedeného v občanském průkazu z 43 57 30/701 na 43 57 30/170. Ostatní písemnosti byly založeny zejména po 19.7.2011, kdy bylo žalované doručeno na vědomí rozhodnutí MO (*nyňi Vojenský úřad sociálního zabezpečení Praha*) ze dne 19.7.2011 o zastavení výplaty vdovského důchodu a o předání výplaty tohoto důchodu ČSSZ, kdy na základě kontroly výplaty dávek důchodového pojištění bylo zjištěno, že žalobkyni ČSSZ od 1.4.1997 vyplácí starobní důchod.

Žalobkyně v podání ze dne 19.3.2015 sdělila, že souhlasí s rozhodnutím o věci samé bez jednání a setrvala na podané žalobě, uvedla stejné skutečnosti jako v žalobě a dále uvedla, že její věk a zhoršený zdravotní stav jí nedovoluje opatřit si další prostředky na zajištění životních potřeb, proto je plně odkázána na starobní důchod.

Poté ještě *v podání ze dne 19.5.2015* žalobkyně zdůraznila splnění zákonné ohlašovací povinnosti, tudíž pochybení nemůže být na její straně a bylo třeba posoudit, zda žalobkyně přijala důchod nebo jeho část, ačkoli musela z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel. Proto je nutné zdůraznit, že hodnocení celého případu ze strany žalované je nesprávné, neboť v napadených rozhodnutích se hovoří o objektivní odpovědnosti žalobkyně, což je s ohledem na tento konkrétní případ mylné hodnocení, když se jedná o nevědomou nedbalost. Žalovaná žalobkyni vytkla, že ač pobírala souběžně vdovecký a starobní důchod, neznala zákonnou úpravu vyplácení důchodů v souběhu. Pokud by žalobkyně tuto úpravu znala, věděla by, že důchod přijímá v nesprávné výši. Z této úvahy však vyplývá pouze naplnění vědomostní složky nevědomé nedbalosti, tj. že žalobkyně nevěděla, že přijímá důchod v nesprávné výši. K prokázání existence volní složky nevědomé nedbalosti bylo nezbytné věnovat pozornost tomu, zda žalobkyně zachovala

potřebnou míru opatrnosti vzhledem ke svým osobním poměrům a konkrétním okolnostem případu, když předpokládala, že důchod pobírá v souladu s právem. Tím se však žalovaná vůbec nezabývala a bez dalšího uzavřela, že žalobkyně pobírala vdovecký důchod, ačkoli mohla vědět, že jí nenáleží, a že „*pouze tato skutečnost stačí k naplnění podmínek hypotézy § 118a zákona*“. Ze správního spisu plyne, že v žádosti o starobní důchod výslovně uvedla, že pobírá vdovský důchod. Splnila tak svou oznamovací povinnost, neboť nezamlčela žádnou podstatnou skutečnost pro správnou výměru starobního důchodu. Rovněž je důležité, že starobní důchod pobírala na základě pravomocného výměru vydaného příslušným správním orgánem. U správních rozhodnutí se uplatňuje zásada presumpce správnosti, podle níž se pravomocný správní akt považuje za zákonný a správný, dokud není autoritativně zrušen, a účinky případného zrušení se uplatní výhradně ex nunc (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen *NSS*) ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 As 79/2008 -128). Rovněž nelze dovodit vědomost žalobkyně o způsobu výpočtu starobního důchodu v souběhu z toho, že ve formulářové žádosti o starobní důchod uvedla, že již pobírá vdovský důchod. Mezi těmito dvěma fakty není žádná příčinná souvislost. Je skutečností, že žalobkyně požádala o starobní důchod, to samo o sobě ještě neznamená, že jí muselo být známo, že v souběhu s vdovským důchodem se starobní důchod vyplácí v jiné výši, než pokud by byl vyplácen samostatně. Také byla namítána prekluze práva žalované na vrácení přeplatku, neboť dle ní došlo k uplynutí příslušných lhůt.

Následně žalovaná v podání ze dne 9.6.2015 setrvala na svém stanovisku a navrhla zamítnutí žaloby.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen *s.ř.s.*, soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen *správní orgán*). Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

Podle § 78 odst. 1, odst. 3, 4 a 5 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil. Zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.

Podle § 118a odst. 2, 3 zákona č. 582/1991 Sb. jestliže byl občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely; nárok na vrácení, popřípadě

náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve výši než náležely, zaniká uplynutím pěti let ode dne výplaty dávky.

Dle § 59 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu důchodu starobního nebo invalidního důchodu a na výplatu důchodu vdovského nebo vdoveckého důchodu, vyplácí se vyšší (nejvyšší) důchod v plné výši a ostatní důchody se vyplácejí ve výši jedné poloviny procentní výměry.

V souladu s § 88 zákona č. 582/1991 Sb. ve znění platném od 1.1.2010 je smyslem námítkového řízení přezkoumat rozhodnutí správního orgánu tak, aby na konkrétní nesouhlas a námítka účastníka řízení byla dána zcela přesvědčivá, srozumitelná a jasná odpověď formou správního aktu a vyjasnění toho, jakým způsobem k předmětnému rozhodnutí správní orgán dospěl, což v dané věci však není. Pokud účastník řízení, tj. žalobce, nezjistí z rozhodnutí jeho důvody, nemůže se proti němu účinně bránit a celé další řízení - správní i následné soudní - po podání žaloby pak postrádá svůj primární význam.

Žalobkyně se podanou žalobou v této věci domáhá zrušení napadeného rozhodnutí ze shora uvedených důvodů. Soud pak na základě všech zjištěných skutečností po pečlivé úvaze v této věci *dospěl k závěru o důvodnosti žaloby proti napadenému rozhodnutí žalované ze dne 1.4.2014 s ohledem na níže uvedené, když napadené rozhodnutí shledal přezkoumatelným.* V této věci soud rozhodl bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s.ř.s), jelikož s tím byl vysloven souhlas žalobkyně i žalovanou.

Žalovaná požaduje vrátit vyplacené částky na starobním důchodu za období od 14.12.2007 do 31.7.2011 (nejstarší vyplacená dávka je za období 14.12.2007 – 13.1.2008). Z dávkového spisu zaslaného žalovanou soudu však nelze zjistit konkrétně, kterého dne byla každá jednotlivá dávka vyplacena. Ve spisu jsou sice založeny 3 „Detaily výplaty – DDP“, ale není z nich patrné, za jaké období byly tam uvedené částky vyplaceny. Nicméně, dávky důchodového pojištění se vyplácejí dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách určených plátcem dávky (§ 116 odst. 1, věta první, zákona č. 582/1991 Sb.), takže nejstarší dávka proto musela být vyplacena nejpozději 14.12.2007 (*datum splatnosti důchodu je každého 14. dne v měsíci*).

Do 31.12.2008 úprava prekluze nároku na vrácení důchodu vyplaceného neprávem v § 118a odst. 3, věta první, zákona č. 582/1991 Sb. stanovila, že *nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká uplynutím tří let ode dne, kdy orgán sociálního zabezpečení tuto skutečnost zjistil, nejpozději však uplynutím deseti let ode dne výplaty dávky.* Podle právní úpravy účinné od 1.1.2009 platí, že *nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká uplynutím pěti let ode dne výplaty dávky.* Přechodná ustanovení ke změně účinné od 1.1.2009 stanoví, že *pokud lhůta 3 let stanovená v § 118a odst. 3 větě první zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, počala plynout přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona ještě neuplynula, zaniká nárok orgánu sociálního zabezpečení na vrácení, popřípadě náhradu částek důchodu vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši uplynutím této lhůty.*“

Žalovaná dávky vyplácela až do roku 2011, proto vědomost o neprávem vyplácených dávkách tudíž nemohla získat dříve než v roce 2011 a lhůta dle právní úpravy účinné do 31.12.2008 pro do té doby vyplacené dávky plynout před 1.1.2009 nezačala, tudíž pro posouzení prekluze všech dávek je rozhodná právní úprava účinná od 1.1.2009 do 31.12.2011, tj. nárok na vrácení částek vyplacených neprávem zaniká uplynutím pěti let ode dne výplaty dávky.

Rozhodnutí o námitkách nabylo právní moci dne 2.5.2014 a dávky vyplacené ode dne 2.5.2009 zjevně prekludované nejsou.

Pro dávky vyplacené před 2.5.2009 je důležitá skutečnost, že řízení, jehož výsledkem je napadené rozhodnutí, bylo vedeno po zrušujícím rozsudku krajského soudu ve věci sp.zn. 16 Ad 37/2012, přičemž po dobu řízení o žalobě prekluzivní lhůta neběžela (§ 118a odst. 3, věta druhá, zákona č. 582/1991 Sb., ve znění účinném do 31.12.2011).

Žaloba sp. zn. 16Ad 37/2012 byla soudu doručena dne 20.8.2012 a ke dni podání žaloby tudíž do konce prekluzivní lhůty pro nejstarší vyplacenou dávku, která by skončila nejpozději dne 14.12.2012, zbývaly 3 měsíce a 24 dní. Zbývající část prekluzivní lhůty počala opět plynout po právní moci rozsudku, tj. 25.9.2013, tedy poslední den prekluzivní lhůty pro nejstarší dávku připadl nejpozději na den *18.1.2014*.

„Nové“ prvoinstanční rozhodnutí žalované následovalo dne 2.1.2014, poté podala žalobkyně námitky dne 31.1.2014; rozhodnutí o námitkách nabylo právní moci dne *2.5.2014*, *tedy již po prekluzi*. Stejně platí i pro 2. až 4. nejstarší vyplacenou dávku (*lhůty se posouvají vždy o + 1 měsíc*) a možná i pro 5. nejstarší dávku, zde by ale pro definitivní závěr muselo být známo přesné datum vyplacení dávky.

Nelze tedy než konstatovat, že způsob výpočtu prekluze žalovanou je nesprávný. Ustanovení zákona, které mj. říká, že po dobu řízení o žalobě prekluzivní lhůta neběží, neznamená, že se k pětileté prekluzivní lhůtě přičte doba soudního řízení, nýbrž že ke dni podání žaloby (či vydání rozhodnutí o námitkách) je třeba zjistit, jaká část z pětileté prekluzivní lhůty k tomuto dni ještě zbývá, a tento časový úsek „posunout“ za skončené řízení o žalobě.

V této věci již rozsudkem č.j. 16Ad 37/2012 – 23 ze dne 30.8.2013 byla *žalovaná* zavázána, aby velice pečlivě zvážila další postup i v rámci tzv. dobré správy (§ 2-8 *správního řádu*, tj. *zákona č. 500/2004 Sb.*), tedy zda jsou skutečně splněny všechny zákonné podmínky pro použití § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. i s přihlédnutím ke všem zjištěným okolnostem a teprve až poté event. *vydat nové rozhodnutí*, jímž bude realizovat uvedený rozsudek zdejšího soudu, jehož výrok i odůvodnění bude zcela v souladu s příslušnými ustanoveními *správního řádu* a rovněž i s příslušnými ustanoveními zákona č. 582/1991 Sb. i č. 155/1995 Sb. Ačkoli byla žalovaná tímto právním názorem soudu vázána (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), z dávkového spisu není zjistitelné, jakým způsobem pečlivě zvážila další postup ve věci, když vydala nové rozhodnutí, v němž znovu uložila žalobkyni, která splnila všechny povinnosti žadatele o starobní důchod a řádně uvedla při podání žádosti o tento důchod, že pobírá vdovský důchod od MO, povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu, i když celou situaci zavinila pouze žalovaná prostřednictvím svých pracovníků.

Rovněž je s podivem, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí ani předcházejícího rozhodnutí není ani zmínka o pochybení žalované, ačkoli i žalobkyně v námitkách ze dne

31.1.2014 uvedla, že z rozhodnutí není zjištělné, jakým způsobem se zohlednilo závažné a neomluvitelné pochybení ČSSZ, tedy s touto námitkou se žalovaná nevypořádala. Toliko je opakovaně připomínána objektivní odpovědnost ve vztahu k § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. dopadající pouze na žalobkyni a také, že na její sporný důchodový nárok dopadá pouze ustanovení § 59 odst. 1 zákona a nadto je podle žalované koncepce výpočtu výše náležející výplaty důchodů v souběhu zcela jednoduchou matematickou operací, odpovídající úrovni základního vzdělání, neboť se jedná pouze o určení poloviny procentní výměry nižšího z důchodů, ale dle soudu absentuje informace, proč a zejména z jakého důvodu nebylo podle něho postupováno žalovanou, která nepochybně disponuje pracovníky vzdělanými v této oblasti na rozdíl od žalobkyně, která na rozdíl od ČSSZ s velkou pravděpodobností hraničící s jistotou neměla k dispozici příslušný zákon. Navíc žádný zákon neukládá pojištěnci, aby přezkoumával, zda rozhodnutí vydané správním orgánem odpovídá zákonu či nikoli, jelikož občan oprávněně očekává, že specializovaný správní orgán rozhodne v souladu se zákonem. Stejně tak je zajímavé konstatování, že ČSSZ jakožto garant řádného a zákonného provádění systému důchodového zabezpečení je povinna zabezpečit navrácení neprávem vyplacených dávek s užitím uvedených právních nástrojů, ale pravděpodobně nedopatřením už není uvedeno nic konkrétního o tom, že v této věci žalovaná nepostupovala jako garant řádného a zákonného provádění systému důchodového zabezpečení samozřejmě s výjimkou rozhodování o přeplatku vůči žalobkyni. Konečně je již z napadeného rozhodnutí zjištělný způsob, kterým žalovaná dospěla k výši přeplatku, přitom se jedná již o čtvrté rozhodnutí v této věci, avšak při stanovení výše přeplatku nebylo zohledněno řádně ustanovení § 118a odst. 3, věta první, zákona č. 582/1991 Sb., jak uvedeno shora.

Dle názoru soudu žalovaná v této věci vůbec nerespektovala názory NSS vyjádřené v rozsudcích (zejména č.j. 8 Ads 17/2014-33 ze dne 18.6.2014, dále např. č.j. 4 Ads 106/2013-39 ze dne 16.7.2014, č.j. 3 Ads 35/2010-54) již opakovaně, že za takovéto situace nelze spravedlivě požadovat po poživateli důchodu vrácení žalovanou vyčíslenou částku, byť žalovaná rozhodla dle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., neboť v této věci vůbec neučinila žádné kroky k předcházení vzniku přeplatků v případě, že pojištěnec splnil všechny své povinnosti ohledně oznámení pobírání dalších dávek důchodového pojištění majících vliv na výši vyplácených dávek. Žalobkyně sdělila správnímu orgánu všechny potřebné údaje a důvěřovala mu, že výpočet starobního důchodu provede s odbornou znalostí a pečlivostí, jednala plně v souladu se zásadami poctivosti a dobré víry, jestliže starobní důchod vypočtený žalovanou považovala za správný. *Za nesprávný výpočet důchodu odpovídá žalovaná, která při výpočtu důchodu porušila § 2 odst. 1, § 3, § 6 a § 8 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.), nikoli žalobkyně.* Rozhodnutím o povinnosti vrátit přeplatek žalovaná také porušila zásadu ochrany práv nabytých v dobré víře (§ 2 odst. 3 správního řádu), který žalobkyně nepochybně nabyla za 14 let vyplácení starobního důchodu. Žalobkyně není schopna jako běžný občan přepočítat nárokovou maticí své důchody a v případě doplňkového důchodu není schopna rozlišit, zda je správná částka ve výši cca 5.450,-Kč, nebo pouze cca 1900,-Kč. Navíc žalobkyni byl správním orgánem rozhodnutím stanoven starobní důchod v konkrétní výši, o němž mohla předpokládat, že je v souladu s právními předpisy (opak nebyl žalovanou prokázán). Žalovaná vypočetla starobní důchod nesprávně, ačkoli jí žalobkyně poskytla všechny podstatné informace a důchod v této výši jí vyplácela několik let, ačkoli jí bylo od počátku známo, že žalobkyně pobírá starobní důchod v souběhu s vdovským důchodem.

Pokud se za těchto okolností žalobkyně spolehla na profesionalitu správního orgánu při výpočtu starobního důchodu, zachovala při přijímání důchodu potřebnou míru opatrnosti. Požadovat za této situace vrácení přeplatku důchodu by bylo v rozporu s principy dobré správy, zejména pak se zásadou ochrany legitimního očekávání, ochrany nabytých práv v dobré víře a zásadou presumpce správnosti pravomocných správních aktů. Navíc zdejší soud není oprávněn vyvinut žalovanou z povinnosti znát a zejména řádně aplikovat právní předpisy, k jejichž řádné aplikaci je povolána, a břemeno jejich správné aplikace přenést na žalobkyni. (*Viz zmíněný rozsudek NSS č.j. 8 Ads 17/2014 ze dne 18.6.2014*)

Ze znění § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. vyplývá, že se má jednat o stav, kdy je občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, ale *v této věci žalobkyně splnila zákonné podmínky pro výplatu tohoto důchodu*, jelikož dosáhla důchodového věku a získala i potřebnou dobu pojištění. Dle názoru soudu pro použití tohoto ustanovení musí být nejprve splněna první podmínka a teprve až poté lze požadovat vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely. *V případě žalobkyně první podmínka splněna nebyla, neboť žalobkyně splňovala nárok na výplatu starobního důchodu*, toliko měl být krácen pro souběh s vypláceným vdovským důchodem, proto nelze použít pouze tu část ustanovení, která se žalované tzv. hodí. Za této situace nelze považovat postup žalované za souladný se zákonem, stejně tak i ohledně stanovení výše údajného přeplatku s ohledem na shora uvedené, tudíž se lze důvodně domnívat, že v této věci žalovaná jako správní orgán překročila zákonem stanovené meze správního uvážení a v podstatě je i zneužila a to vůči žalobkyni, tedy osobě starší 70 let, na jejíž zdravotní stav nepochybně celé toto řízení mělo a má vliv, přitom u žalobkyně byly splněny podmínky pro výplatu starobního důchodu, pouze žalovaná při výplatě starobního důchodu a i vdovského důchodu měla postupovat ve smyslu § 59 odst. 1 zákona a od přiznání starobního důchodu měla s ohledem na vyplácený vdovský důchod vyplácet nejvyšší důchod v plné výši a z ostatního důchodu vyplácet polovinu procentní výměry, což neučinila z ne zjistitelných důvodů, ač podklady pro takové rozhodnutí měla od počátku podání žádosti žalobkyně o starobní důchod.

Napadené rozhodnutí žalované ze dne 1.4.2014 je nezákonné s ohledem na shora uvedené, jelikož oprávněným správním orgánem nebylo postupováno v souladu s příslušnými ustanovení zákona č. 155/1995 Sb. a č. 582/1991 Sb., proto je soud zrušil a zrušil rovněž i předcházející rozhodnutí ze dne 2.1.2014 pro stejná pochybení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s.ř.s.), jak vyplývá z výroku I. rozsudku. Žalovaná tedy v této věci zastaví řízení a nevydá žádné další rozhodnutí o povinnosti žalobkyně vrátit přeplatek na starobním důchodu a tímto právním názorem soudu je vázána (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Soud se tímto omlouvá za délku tohoto řízení (objektivní důvody).

O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Zástupkyně žalobkyně v podání dne 22.6.2015 požadovala náklady řízení ve výši 4.114,-Kč představující náhradu dvou a půl úkonu právní služby á 1.000,-Kč (*převzetí a příprava zastoupení, sepis návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby dne 8.12.2014 a písemné*

podání dne 19.5.2015) a tří režijních paušálů á 300,-Kč i DPH 21%, jehož je plátcem, z částky 3.400,-Kč, tj. 714,-Kč. Nárok je oprávněný, proto soud přiznal uvedenou částku, jež je zcela v souladu s § 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. a), d) a § 13 odst. 3 i 14a odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb., *advokátní tarif*., když tuto částku je povinna žalovaná uhradit k rukám zástupkyně žalobkyně ve lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 30. června 2015

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně

OPRAVNÉ USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobkyně: M. V., bytem Ch., zastoupené* advokátkou JUDr. Julií Šindelářovou, se sídlem 326 00 Plzeň, Mikulášská tř. 9, *proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení*, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále jen *ČSSZ*), v řízení o žalobě ze dne 26.5.2014 proti rozhodnutí žalované ze dne 1.4.2014 č.j. X o přeplatek na dávce důchodového pojištění,

t a k t o :

Odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. června 2015 č.j. 16Ad 32/2014-60 se opravuje takto:

I. V posledním odstavci se konec věty první doplňuje o další část věty oddělenou středníkem „žalobkyně, která měla ve věci úspěch, však náhradu nákladů řízení nepožadovala, proto žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení“ tak, že ***s p r á v n ě z n í :***

O náhradě nákladů řízení (*výrok II. rozsudku*) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl; žalobkyně, která měla ve věci úspěch, však náhradu nákladů řízení nepožadovala, proto žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

II. V posledním odstavci se vypouští věta druhá začínající slovy „Zástupkyně žalobkyně“ a věta třetí začínající slovy „Nárok je oprávněný“, které ***se nahrazují následujícím odstavcem:***

Výrokem III. rozsudku bylo rozhodnuto o odměně za zastupování ustanovené zástupkyní žalobkyně JUDr. Julií Šindelářové, neboť v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 zákona č. 150/2002 Sb., *soudní řád správní*, dále jen *s.ř.s.*), proto jí byla přiznána odměna za zastupování v souladu s předloženým vyúčtováním ze dne 22.6.2015, kdy požadovala náklady řízení ve výši 4.114,-Kč představující náhradu dvou a půl úkonu právní služby á 1.000,-Kč (*převzetí a příprava zastoupení, sepis návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby dne 8.12.2014 a písemné podání dne 19.5.2015*) a tři režijních paušálů á 300,-Kč i DPH 21%, jehož je plátcem, z částky 3.400,-Kč, tj. 714,-Kč dle § 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. b), d) a g), § 13 odst. 3 a § 14a odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (*advokátní tarif*), v platném znění. Předmětná částka bude vyplacena jmenované advokátce na jí uvedený účet z účtu zdejšího soudu ve stanovené lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou.

O d ů v o d n ě n í :

Ve shora uvedené věci soud rozhodl bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s.ř.s.), jelikož s tím byl vysloven souhlas žalobkyní i žalovanou a rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. června 2015 č.j. 16Ad 32/2014-60 obsahující výroky I. až III. byl vyvěšen na úřední desku téhož dne. Následně až po vypravení písemného vyhotovení rozsudku samosoudkyně zjistila, že jejím nedopatřením byly poslední dva odstavce odůvodnění týkající se výroků II. a III. rozsudku spojeny do jednoho odstavce, který navíc neobsahoval všechna potřebná slova, za což se soud účastníkům omlouvá, přičemž z obsahu soudního spisu je zcela zřejmé, že pravomocným usnesením ze dne 6.11.2014 byla žalobkyni ustanovena shora jmenovaná advokátka zástupkyní pro toto řízení.

S ohledem na uvedené bylo postupováno dle § 54 odst. 4 s.ř.s., dle něhož předseda senátu (*podle § 31 odst. 2 a 3 s.ř.s. ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu*) opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti; týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.

Jelikož se jedná o zjevnou nesprávnost, k níž došlo nedopatřením při vyhotovení písemného rozsudku, proto podle § 54 odst. 4 s.ř.s. byla provedena oprava odůvodnění rozsudku tímto opravným usnesením.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 10. srpna 2015

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně